

Wyrok z dnia 13 czerwca 2000 r.

II UKN 597/99

Dla nabycia przez byłego funkcjonariusza służby pożarnictwa objętego dekretem z dnia 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz.U. Nr 50, poz. 321 ze zm.) prawa do emerytury na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. Nr 53, poz. 214 ze zm.) decydujący jest moment zwolnienia ze służby pod rządami tej ustawy i posiadanie statusu funkcjonariusza Państwowej Straży Pożarnej.

Przewodniczący SSN Andrzej Kijowski, Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk, Roman Kuczyński (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2000 r. sprawy z wniosku Wiesława R. przeciwko Zakładowi Emerytalno-Rentowemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. o emeryturę policyjną, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 maja 1999 r. [...]

z m i e n i ł zaskarżony wyrok i oddalił apelację Wiesława R. od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 10 listopada 1998 r. [...]

U z a s a d n i e n i e

Decyzją z dnia 9 marca 1998 r. Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. odmówił Wiesławowi R. prawa do emerytury policyjnej i wstrzymał wypłatę emerytury z tytułu służby w Państwowej Straży Pożarnej z braku wymaganego okresu służby.

Wyrokiem z dnia 10 listopada 1998 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie oddalił odwołanie wnioskodawcy od powyższej decyzji z uzasadnieniem, iż wnioskodawca od 1 lipca 1969 r. do 15 listopada 1991 r.

służył w Zakładowej Straży Pożarnej przy Hucie Szkła Okiennego „S.”, a od dnia 16 listopada 1991 r. Oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w C. przyznał mu prawo do renty inwalidzkiej trzeciej grupy inwalidów. Od dnia 1 czerwca 1994 r. do stycznia 1998 r. wnioskodawca z mocy decyzji Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej otrzymywał emeryturę policyjną. Jednakże zdaniem Sądu pierwszej instancji, wnioskodawca w dacie 26 maja 1994 r., tj. w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 8 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. Nr 53, poz. 214 ze zm.) nie był funkcjonariuszem Państwowej Straży Pożarnej w rozumieniu art. 12 tej ustawy oraz do tego dnia nie posiadał i nie miał ustalonego prawa do emerytury na podstawie dotychczasowych przepisów. Został bowiem zwolniony ze służby 15 listopada 1991 r. na podstawie dekretu z 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz.U. Nr 50, poz. 321) i mają w stosunku do niego zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uwzględnieniu apelacji wnioskodawcy Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie wyrokiem z dnia 19 maja 1999 r. zmienił powyższy wyrok oraz zaskarżoną decyzję organu rentowego i stwierdził prawo wnioskodawcy do emerytury policyjnej od dnia 1 lutego 1998 r. Sąd drugiej instancji uznał, że skoro wnioskodawca w dniu wejścia w życie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, tj. 26 maja 1994 r., otrzymywał inwalidzką rentę policyjną, to nie ma do niego zastosowania przepis art. 61 ust. 4 tej ustawy.

Kasacja organu rentowego zarzuca wyrokowi Sądu drugiej instancji naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię przepisów art. 2, art. 58 ust. 7 i art. 61 ust. 4 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji przez wyłączenie z pojęcia „dotychczasowych przepisów”, o jakich mowa w art. 58 ust. 1 i 7 i art. 61 ust. 4 tej ustawy, mających do wnioskodawcy zastosowanie, przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się uzasadniona. Jest poza sporem, że wnioskodawca został zwolniony ze służby pożarniczej dnia 15 listopada 1991 r. pod rządami dekretu z dnia 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz.U. Nr 50, poz. 321 ze zm.) i miały do niego zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Wnioskodawca jest urodzony 20 lipca 1943 roku wobec czego przewidziany w § 9 tego rozporządzenia wiek emerytalny 60 lat ukończy dopiero w 2003 r. zaś wiek emerytalny 55 lat (jeżeli byłby uznany za trwale niezdolnego do służby w jednostkach ochrony przeciwpożarowej przy jednoczesnym osiągnięciu tego wieku w czasie pełnienia służby albo zatrudnienia po zwolnieniu ze służby) ukończył 20 lipca 1998 r., jednakże nie w czasie pełnienia służby. Do daty zakończenia służby w dniu 15 listopada 1991 r. wnioskodawca zatem nie spełniał warunków do przyznania emerytury pracowniczej z braku wieku emerytalnego, także skróconego dla funkcjonariuszy pożarnictwa.

Decyzją z dnia 10 września 1994 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w C. przyznał wnioskodawcy prawo do renty inwalidzkiej trzeciej grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia. W dniu 1 stycznia 1992 r., a więc po dacie zwolnienia ze służby pożarniczej, weszła w życie ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. Nr 88, poz. 400 ze zm.), która uchylila dekret z 27 grudnia 1974 r., jednakże wnioskodawca, nie pozostający już w służbie, nie został objęty przepisami tej ustawy. W dniu wejścia w życie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, tj. w dniu 26 maja 1994 r., wnioskodawca nie był zatem funkcjonariuszem Państwowej Straży Pożarnej i nie mógł nabyć prawa do emerytury policyjnej na podstawie art. 12 tej ustawy (z tytułu posiadania 15 lat służby). Decydujący jest bowiem w tym przypadku nie staż służbowy lecz moment zwolnienia ze służby pod rządami tej ustawy emerytalnej i posiadanie w tym momencie statusu funkcjonariusza. Wnioskodawca znalazł się zatem w sytuacji, przewidzianej w przepisie art. 61 ust. 4 tej ustawy, według którego funkcjonariuszowi innemu niż zwolnionemu z Policji państwowej ze służby przed dniem wejścia w życie ustawy (26 maja 1994 r.), któremu na podstawie dotychczasowych przepisów prawo do zaopatrzenia emerytalnego nie przysługiwało

- prawa tego nie nabywa również na podstawie tej ustawy. Wnioskodawcy zaś na podstawie przepisów dotychczasowych prawo do emerytury nie przysługiwało, miał on natomiast prawo do renty inwalidzkiej (tu zgodzić się należy ze stanowiskiem Sądu drugiej instancji, iż zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy zaopatrzenie emerytalne obejmuje emeryturę policyjną i policyjną rentę inwalidzką), która to renta jest (stała się), w rozumieniu art. 58 ust. 1 pkt 1 ustawy policyjną rentą inwalidzką i nadal mu przysługuje. Jeżeli jednak według tego przepisu emerytury dotychczasowe stają się emeryturami w rozumieniu ustawy, a dotychczasowe renty rentami w rozumieniu ustawy i prawo do nich nie jest ustalone na nowo (tylko wysokość świadczeń), zaś decydującym o prawie jest zwolnienie funkcjonariusza ze służby (art. 12), którym wnioskodawca w dniu 26 maja 1994 r. nie był - zarzuty kasacji uznać należy za usprawiedliwione.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹⁵ KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====